

8.6.1965 Tarihli ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Geçici Bir Maddesinin Kaldırılması, Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 28.7.1984 Sayı : 18472)

Kanun No.
3035

Kabul Tarihi :
11 . 7 . 1984

MADDE 1. — 8.6.1965 tarihli ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun, 16.6.1983 tarihli ve 2843 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzelkişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzelkişiler tarafından açılan okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, dershaneler, öğrenci etüt eğitim merkezleri, biçki dikiş yurtları ve benzeri kurumların kurum açma, öğretime başlama, eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi konularındaki hükümleri kapsar.

MADDE 2. — 625 sayılı Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bu kurumlar, faaliyetlerini sadece kazanç sağlamak için düzenleyemezler. Ancak, Türk Millî Eğitiminin amaçları doğrultusunda eğitimin kalitesini yükseltmek, gelişmelerine fırsat ve imkân verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir sağlayabilirler.

MADDE 3. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları, aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve dördüncü fıkrası kaldırılmıştır.

Özel kreşler, anaokulları ve meslek teknik okulları ile kalkınmada öncelikli yörelerde açılacak özel okullar öğretime başladıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle gelir vergisi ve kurumlar vergisinden muaf tutulurlar. Diğer bölgelerde açılacak özel okullar ise bu muafiyetten bir yıl süreyle yararlanırlar. Ayrıca eğitime ilgili olarak bu Kanuna göre yapılacak yatırımlar, kalkınma planı ve programlarındaki, uygun görülen teşvik araçlarından yararlandırılır. Kurum açma izni için gerekli diğer şartlar yönetmelikte belirtilir.

Askerî okullar, din eğitimi ve öğretimi yapan özel öğretim kurumları ile emniyet teşkilatına bağlı okulların aynı veya benzeri özel öğretim kurumu açamaz.

MADDE 4. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 4. — Özel Öğretim Kurumu açacak gerçek ve tüzelkişilerden istenecek en az ödenmiş sermaye ve diğer malî teminat şartları, yönetmelikle tespit edilir.

MADDE 5. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yabancı uyruklu gerçek veya tüzelkişiler, kendi adlarına veya Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek ve tüzelkişiler adına her ne suretle olursa olsun Türkiye’de yeniden özel öğretim kurumu açamazlar. Ancak, yabancı çocukların eğitim ve öğretimi için, ilgili ülke temsilcileriyle Türk vatandaşlarının bu amaçla kuracakları vakıflar tarafından Uluslararası nitelikte özel okul açılmasına, Bakanlar Kurulunca izin verilebilir. Uluslararası özel okulun açılacağı yerler, açılış şekli, işleyişi, denetimi, gözetimi ve diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 6. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye iki fıkra eklenmiştir.

Eğitim - öğretim ve yönetim bakımından sakınca görülmediğinin teftiş raporlarıyla tespit edilmesi halinde, bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde farklı derecelerde özel öğretim kurumları bir arada bulunabilir.

Bu kurumlarda öğrenci ve öğretmenlerin eğitim - öğretim ihtiyaçları ile sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak tesis ve teçhizat bulundurulur. Bu ihtiyaçların öğretim kurumlarına göre nitelik ve miktarları yönetmelikle belirlenir.

Özel öğretim kurumlarına ait bina ve tesislere en az 200 metre mesafe içindeki mahallerde meyhane, kahvehane, bar ve benzerleri gibi tesisler kurulamaz ve satılması kanunla ruhsata bağlanmış içki ve benzerlerinin satış yerleri açılmaz. Söz konusu mahallerde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan bu gibi yerlerin faaliyetlerine en geç iki yıl içinde son verilir. Bu konuya ait uygulama esasları yönetmelikle tespit edilir.

MADDE 7. — 625 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 20. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının, üzerinde kuruldukları arazileri genişletmemek şartı ve Bakanlığın izni ile, mevcut arazi üzerindeki bina, öğrenci ve teçhizat kapasiteleri en çok bir mislini geçmemek üzere artırılabilir veya yenilenebilir. Yeni arazi edinmeleri ve kapasitelerini en fazla beş misline kadar arttırabilmeleri Bakanlar Kurulunun kararına bağlıdır. Bunun dışında binaları genişletilemez, çoğaltılamaz, şubeleri açılmaz, mevcut binalarının yerine kaim olmak üzere yeniden binalar inşa edilemez, herhangi bir suretle mülk edinilemez veya kiralanamaz.

Mevcut binalarda ihtiyaç halinde yapılacak tamirat ve tadilat Bakanlığın iznine bağlıdır.

MADDE 8. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 21 inci maddesinin birinci, ikinci, altıncı ve yedinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir; bu maddenn dördüncü fıkrası kaldırılmıştır.

Özel öğretim kurumlarında yönetim, eğitim ve öğretim hizmetlerinin, asıl görevi bu kurumlarda olan yönetici ve eğitim - öğretim elemanları ile yürütülmesi esastır. Gerektiğinde uzman ve usta öğreticiler geçici veya sürekli olarak bu kurumlarda çalıştırılabilirler.

Bir özel okulun, mevcut ders saati sayısının, kuruluş sırasında üçte birinin; kuruluşundan beş yıl sonra da en az üçte ikisinin, asıl görevi bu okulda olan öğretmenler tarafından okutulması zorunludur.

İhtiyaç halinde, resmî öğretim kurumlarında görevli öğretim elemanlarına, asıl görevlerini aksatmamak kaydıyla, aylığı karşılığı okutmakla yükümlü bulunduğu haftalık ders saati sayısının yarısı kadar, ilgili bakanlıkların izni ile ücretli ders verilebilir. Öğretmenin toplam ders saati sayısı haftada 30 saati geçemez. Öğretmenlik yapma nitelik ve şartlarını taşıyan diğer Devlet memurlarına da, haftada sekiz saati geçmemek üzere ücretle ek ders görevi verilebilir.

Resmî ve özel okul yöneticileri ile öğretmenlerine özel okul, öğrenci etüt eğitim merkezi ve kurslar dışındaki özel öğretim kurumlarında görev verilemez. Buna aykırı hareket eden kurum hakkında Kanunun 15 inci maddesi, görev alanlar hakkında da 47 nci ve 48 inci maddelerine göre işlem yapılır.

MADDE 9. — 625 sayılı Kanunun 22 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bünyesinde birden fazla özel öğretim kurumu bulunduran kurumlara, yöneticilik yapma şartlarını haiz bir genel müdür atanabilir.

MADDE 10. — 625 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanunun yayımı tarihinde mevcut olup, 23 Ağustos 1923 tarih ve 340 sayılı Kanuna bağlı Andlaşmanın 40 ve 41 inci maddeleriyle ilgisi bulunan okulların özellik göstermesi gereken hususları yönetmelikle tespit edilir.

Yönetmelik, ilgili memleketlerin bu konulardaki müteakib mevzuat ve uygulamaları dikkate alınmak suretiyle hazırlanır. Yönetmelikte belirtilmeyen hususlarda resmî okullar mevzuatı uygulanır.

MADDE 11. — 625 sayılı Kanunun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 27. — Özel öğretim kurumları, eğitim, öğretim ve yönetim bakımlarından bu Kanunla ve kurumlarla ilgili olarak çıkarılacak yönetmeliklerle tespit edilen esaslar içinde Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığınca lüzum görülecek tedbirleri alırlar. Bakanlık, bu tedbirlerin yerine getirilmesini belirli bir süreye bağlı tutabilir.

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumlarında Bakanlık Danışmanı (Rehberi) görevlendirebilir. Bakanlık Danışmanlarının hangi özel öğretim kurumlarında görevlendirileceği, bunların nitelikleri, görevleri özel öğretim kurumlarıyla ilişkileri ve özel öğretim kurumlarında koordinasyon ve işbirliğinin esasları yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 12. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 30. — Özel Öğretim Kurumları ancak tanıtıcı mahiyette reklam ve ilan verebilirler.

Özel öğretim kurumları reklam ve ilanlarının birer örneğini yayımından en az onbeş gün önce valiliğe vermek zorundadır. Reklam ve ilanın tanıtıcı mahiyette olduğuna valilik karar verir. Bu kurumlar reklam ve ilanlarında gerçeğe aykırı beyanlarda bulunamazlar, televizyonda reklam ve ilan yapamazlar.

MADDE 13. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 31. — Özel öğretim Kurumlarının ücretleri, kurumların her yıl Mayıs ayından önce yapacakları teklif üzerine il ücret tespit komisyonlarının kararı ve Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının onayı ile en geç Temmuz ayında tespit ve ilan olunur.

Ücretlerin kaç taksitle alınacağı ve tahsili ile ilgili diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

Ücretler öğretim yılı içinde haklı sebepler mevcut olduğu takdirde Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının onayı ile artırılabilir. Bu zamlı ücret, ilanı tarihinde yürürlüğe girer.

İl ücret tespit komisyonlarının kuruluşu, çalışma ve ücret tespit yöntemleri yönetmelikte belirtilir.

MADDE 14. — 625 sayılı Kanunun, 2843 sayılı Kanunla değişik 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 33. — Özel okullarda yöneticilik ve eğitim - öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez.

Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak özel okul öğretmenlerine ve personeline de ödenir. Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden vergi kesilmez.

Özel öğretim kurumlarındaki birim ek ders ücreti miktarı, resmî okullar için tespit edilen miktardan az olamaz.

MADDE 15. — 625 sayılı Kanunun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 35. — Yazılı sözleşmede kararlaştırılan ücret, bordro ile her ay sonunda verilir. Yönetici ve öğretmenlere ücretlerini zamanında ödemeyen kurumlar, bu ücretleri gün başına aylık ücretin % 1 fazlasıyla ödemek zorundadırlar. Yönetici ve öğretmenlerin aylık ücretleri, yönetmeliklere göre yükümlü buldukları görevleri yapmaları şartıyla, ders yılı içindeki tatil günlerinde imtihan ve tatil aylarında da ödenir.

MADDE 16. — 625 sayılı Kanunun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 38. — Özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve diğer personele, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre tevsik edilen hastalıkları ve iş kazaları için Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenen iş göremezlik ödenekleri, bu kişilerin özel öğretim kurumlarından almakta oldukları ücretten eksik ise, aradaki fark özel öğretim kurumunca tamamlanır.

MADDE 17. — 625 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. Bu yardımların esas, şekil ve şartları yönetmelikte belirtilir.

MADDE 18. — 625 sayılı Kanuna 2843 sayılı Kanunla eklenen Geçici Madde kaldırılmıştır.

MADDE 19. — 625 sayılı Kanuna 2843 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 inci madde Ek 3 üncü madde olarak değiştirilmiş ve bu Kanuna aşağıdaki Ek 4 üncü madde eklenmiştir.

Ek Madde 4. — Özel Öğretim Kurumları, öğrenci kapasitelerinin % 2 sinden aşağıya düşmemek üzere ücretsiz öğrenci okutmakla yükümlüdürler.

Bakanlık, ücretsiz okutulacak öğrencilerin miktarı, seçimi ve kurumlara kabul şartlarını yönetmelikle düzenler, ücretsiz öğrenci miktarını yüzde ona kadar artırabilir.

MADDE 20. — Bu Kanunun 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 10 uncu, 11 inci, 13 üncü ve 17 nci maddelerinde ve ek madde 4'de sözü edilen yönetmelikler, Bakanlıkça yürürlüğe konur.

MADDE 21. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 22. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
4	83	494
	86	636
5	88	101:108,111,119:122

I - Gerekçeli 99 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 88 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Eğitim Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/537.